

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

20P536 Kulturní politika, národní, regionální a místní kultura

Ing. Martin Zelený, Ph.D.

Katedra arts managementu, FPH VŠE v Praze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- kulturní politika

- veřejná politika státu

- reguluje podmínky pro kulturu

- působí na kulturu

- určuje prioritní potřeby v oblasti kultury

- Státní kulturní politika navrhuje soubor takových opatření, jejichž realizace pomůže překonat letité nahlížení na kulturu jakožto v lepším případě, způsob vyžití pro volný čas', v horším případě (post)komunistického pojetí jako, nadstavbu' tj. cosi, co spotřebovává zdroje vytvořené v produktivnějších sektorech

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- Ministerstvo kultu a vyučování
 - 1848 _ z Ministerstva veřejného vyučování
 - řízení / dohled školství
 - správa církevních záležitostí
 - podpora umění a věd
- 1859 _ Ústřední komise pro zajišťování a zachování stavebních památek
- 1900 _ Národní rada česká
 - reprezentace českých politických zájmů
 - 1905 _ Svaz osvětový
 - sdružování spolků / sborů / skupin

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1918 _ Úřad pro správu vyučování a národní osvětu

- později Ministerstvo školství a národní osvěty

- Národní školství / střední školství / odborné školství / vysoké školy / odbor národní osvěty / pro církevní záležitosti / legislativní a sociální záležitosti a péče o studentstvo / kulturní styky s cizinou

- 1918 _ Vládní výbor pro kulturu

- 1919 _ zákon č. 67/1919 Sb., o organizaci lidových kurzů občanské výchovy

- místní osvětové komise

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1919 _ Ochranné sdružení autorské československých skladatelů, spisovatelů a nakladatelů hudebních
 - předchůdce OSA
- 1919 _ zákon č. 430/1919 Sb., o veřejných knihovnách obecních
- 1920 _ Národní fond Masarykův
 - sbírka pro financování kulturních, lidových a osvětových institucí
 - založení Masarykova lidovému ústavu
 - Masarykův lidový ústav
 - dobrovolné společenství lidových institucí
 - Sokol / Matice Slovenská / Dělnická akademie / Svobodné učení selské / etc.

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1921 _ předpis Národního výboru č. 13/1921 Sb.

- doplnění převzaté normy Rakouska – Uherska o zákaz vývozu uměleckých děl a kulturních památek

- 1925 _ zmírněn o možnost vývozu uměleckých děl mimo kulturní památky

- 1923 _ zahájení rozhlasového vysílání _ Radiojournal

- ČTK

- posléze kultura

- 1938 _ podnik registrovaný v zájmu ochrany státu

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1938 _ Mnichovská dohoda
 - do roku 1940 možnost vytvářet legislativu
 - Úřad říšského protektora
 - původně dozorčí funkce
 - posléze převzetí kontroly
 - 1939 _ odtržení Slovenského štátu
- 1939 _ nařízení č. 97/1939 Sb.
 - povinnost registrace veškerých spolků
 - přezkoumání nezávadnosti

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1939 _ rozhlas převeden pod protektorátní vládu
- 1939 _ Nařízení Rady pro obranu Říše
 - zákaz poslechu zahraničního rozhlasu
- 1940 _ zákaz nošení vnějších znaků organizací
- 1940 _ OSA _ říšské Ministerstvo osvěty a propagandy
- 1940 _ včlenění grafických podniků do organizovaného průmyslu
 - zánik 1887 novin
 - zákaz 2000 knih
 - postupně přes 10 000

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1940 _ zrušen Filmový poradní sbor
 - nahrazen Filmovou zkušebnou v Čechách a na Moravě
 - 1941 _ > Českomoravské filmové ústředí
 - vyvlastnění kin
- 1941 _ nařízení o sníženém vstupném pro raněné
- 1942 _ Úřad lidové osvěty > Ministerstvo lidové osvěty
- 1942 _ Kuratorium pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě
 - Vůdcovské školy _ Emanuel Moravec

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1943 _ nařízení č. 126/1943, o organizaci osvětové služby
 - vyloučení přímé státní podpory
 - přesun na okresy / obce
- 1943 _ Vládní nařízení o odevzdání pomníků z mědi a bronzu
 - 1944 _ Vládní nařízení o zabavení a odevzdání varhanních píšťal
- 1944 _ revize rozhlasových přijímačů
 - znemožnění příjmu KV

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1945 _ dekrety Prezidenta republiky
 - potrestání kolaborantů / zrádců / pomahačů / etc.
 - lidové soudy
 - osvětové rady
- 1945 _ Košický vládní program
 - program Národní fronty
 - KSČ / KSS / Národně socialistická strana / ČSSSD / Československá strana lidová / Demokratická strana Slovenska
 - vzestup komunistů
- 1945 _ obnovení Ministerstva školství a osvěty
- 1945 _ Kulturně propagační komise ÚV KSČ
 - funkcionáři
 - stranickost / lidovost / demokratizace kultury / socialistický realismus

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1945 _ Dekret presidenta republiky č. 50/1945, o opatření v oblasti filmu
 - znárodnění filmového průmyslu
 - 1946 _ Český filmový svaz
 - 1948 _ Československý státní film
- 1946 _ kulturní program KSČ
 - přestavba společnosti
 - internacionální socialismus
 - zánik tříd
- 1947 _ Národní kulturní komise
 - zákon č. 137/1946 Sb., o národních kulturních komisích pro správu státního kulturního majetku
 - Státní úřad pro věci církevní

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1948 _ zákon č. 137/1948 Sb., o postátnění Československého rozhlasu
 - bez nároku na odškodnění
 - reorganizace na sovětský model
 - politika / dramatika / hudba / mládež
- 1948 _ Kupředu, zpátky ni krok!
 - manifestace kulturních činitelů
 - podpora vládě a politice KSČ
 - akční výbory
- 1948 _ Kultura výrobě!
 - akční výbory > tvůrčí svazy
 - zřizování kin / domů osvěty / rozšíření muzeí a knihoven

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1948 _ Kulturní rada ÚV KSČ

- strategie kulturní / mediální politiky
- kulturní diplomacie
- > Ideologická komise ÚV KSČ
 - zrušena 1968

- 1948 _ Statut Národního umělce

- mimořádné obohacení kultury
- 1963 _ možnost udělování in memoriam
- 1948 _ zákon č.123/1948 Sb., o znárodnění polygrafických podniků

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1949 _ Národní ediční rada
 - kontrola trhu tiskovin
- 1950 _ nařízení o státních cenách
 - písemnictví / výtvarnictví / divadlo / hudba / kinematografie / grafika
 - 1955 _ Státní cena Klementa Gottwalda _ ukončeno 1990
- 1950 _ vyhlášení 30 památkových rezervací
- 1950 _ zákon č.101/1950 Sb., o zrušení osvětových rad a přenesení jejich působnosti na obecní a krajské národní výbory

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1950 _ zákon č. 88/150 Sb., trestní zákon
 - zákaz porušování vydavatelského plánu / černé distribuce tiskovin
- 1953 _ Ministerstvo kultury
- 1953 _ zákon č. 115/1953 Sb., o právu autorském
- 1953 _ Hlavní správa tiskovin
 - návaznost na Národní ediční radu
 - odpovědnost vládě / Ministerstvu vnitra
 - tisk / Československý rozhlas a televize / umění a osvěta / kontrola zpráv zahraničních dopisovatelů

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1954 _ vyhláška č. 145/1954 _ povolování veřejných produkcí
- 1956 _ Ministerstvo školství a kultury

- 1958 _ zákon č.22/1958 Sb., o kulturních památkách
 - první dokument komplexní památkové péče
 - platnost do 1988
 - Centrální evidence památek
 - Státní ústav památkové péče a ochrany přírody

-

- 1959 _ Sjezd socialistické kultury
 - Manifestace pokroku v kultuře

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1959 _ zákon č. 52/1959 Sb., o osvětové činnosti
 - osvěta klubového typu / vzdělávací střediska / specializovaná střediska
 - platnost do 1992
- 1966 _ Ministerstvo kultury a informací
- 1966 _ zákon č. 81/1966 Sb. o periodickém tisku a dalších hromadných informačních prostředcích
- 1966 _ zákon č. 123/1966, o Československé tiskové kanceláři
 - Veškerá distribuce informací

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1968 _ Akční program KSČ

- nová forma socialismu
- kritika direktivnosti v oblasti rozvoje / kultury / vzdělanosti
- požadavek společenské správy kultury
 - vč. zabezpečení kulturních hodnot
- větší hospodářská samostatnost institucí

- 1968 _ zákon č. 81/1968 Sb., o periodickém tisku a o ostatních hromadných informačních prostředcích

- zrušení cenzury
 - ten samý rok obnovena _ zákon č. 127/1968 Sb.
 - zamezení informací týkajících se invaze

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1969 _ Ministerstvo kultury
 - samostatné
- 1971 _ mimořádný sjezd KSČ
 - upevnění vlivu
 - vymezení se vůči kultuře Pražského jara
 - označení činitelů
- 1972 _ Ústřední vysílání politického zpravodajství a publicistiky
- 1976 _ vyhláška č. 120/1976 Sb., Mezinárodní pakt o občanských a politických právech
 - pouze Formální přijetí > Charta 77
- 1980 _ Federální úřad pro tisk a informace
- 1987 _ zákon č.20/1987 Sb., o státní památkové péči

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1990 _ zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů
- 1990 _ právní subjektivita obcí / okresní úřady
 - zrušení ideologické kontroly
- 1991 _ Informační a poradenské středisko pro kulturu
 - > Národní informační a poradenské středisko pro kulturu
- 1991 _ zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání
- 1991 _ zákon č. 484/ 1991 Sb. o Českém rozhlase
- 1992 _ zákon č. 165/1992 Sb., Zákon České národní rady, kterým se zrušují některé právní předpisy z odvětví kultury

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1992 _ zákon č. 239/1992 Sb., o státní fondu kultury České republiky
 - vznik fondu ve správě MK ČR
 - rozhodování o distribuci prostředků
 - půjčky / dotace / nevratná finanční výpomoc
 - 2006 _ přerušena činnost
 - 2012 _ obnova
- 1992 _ zákon č. 241/1992 Sb., o státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie
- 1992 _ zákon č. 517/1992 Sb., o České tiskové kanceláři

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1993 _ vstup do UNESCO
- 1993 _ zákon č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl
- 1995 _ zákon č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv
- 1996 _ Vztah státu ke kultuře – Kulturní politika evropských zemí
 - Bílá kniha Pavla Tigrida
 - 1 % státního rozpočtu _ vzor Velká Británie
 - nepřímá podpora kulturní politiky

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- priority
 - památková péče / národní kulturní instituce / knihovny / místní iniciativy
- zaměření _ programovost
- typ vlády
 - preferuje tržní chování
- typy centrálních institucí
- způsob realizace
 - centralizovaný / decentralizovaný / smíšený
- typ vnitřního uspořádání
 - oborové / problémové / kombinované
- způsoby financování kultury
- vztah vlády vůči kultuře a umění

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 1998 _ Hlavní linie kulturní politiky
- 1999 _ Strategie účinnější státní podpory kultury
 - aktualizována 2005
 - neúspěchy
 - nedosažení 1 % výdajů na kulturu
 - problémy v kooperativním financování
 - nedostatečná vazba na programové cíle
 - nedostatek prostředků
 - nedostatečná podpora kulturní / estetické výchovy
 - neprosazení zákona o veřejnoprávních institucích
 - problémy se získáváním statistických dat

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- 2000 _ zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku
- 2000 _ zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících
 - osobnostní / majetkové
- 2001 _ Kulturní politika: Funkce kultury, hlavní cíle a nástroje kulturní politiky
- 2002 _ Národní památkový ústav
- 2003 _ Koncepce účinnější péče o movité kulturní dědictví na léta 2003–2008
- 2004 _ Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2004 až 2010
- 2006 _ Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007–2013
- 2008 _ Státní kulturní politika na léta 2009–2014
- 2014 _ Státní kulturní politika na léta 2015-2020

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- Státní kulturní politika na léta 2009–2014

- reflektuje vstup České republiky do Evropské unie
- požadavek na harmonizaci předpisů
 - ochrana autorských / jiných práv
 - pohyb předmětů kulturní hodnoty
 - výkon odborných povolání
- podkladová studie
 - dlouhodobá
 - příprava harmonizace / SWOT
 - Hlava XII Smlouvy o Evropské unii
 - Článek 151 _ Spolupráce v kultuře

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- Témata EU v době příprav

- přispět k rozkvětu kultur členských států / respektování jejich národní / regionální rozmanitosti a současném akcentování společného kulturního dědictví
- podporovat kulturu jako základní určující prvek soudržnosti unie i její prezentace
- podporovat zachování kulturní rozmanitosti a kulturního povědomí
- zlepšovat a podporovat znalost kultur a dějin evropských národů i kulturní spolupráci se zeměmi stojícími mimo unii
- zachovat a chránit kulturní dědictví evropského významu

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- podporovat dialog mezi kulturami
- podporovat kulturní výměnu zejména nekomerční povahy
- podpořit mobilitu umělců a odborníků v oblasti kultury
- podporovat uměleckou tvorbu ve všech oblastech jak o sobě, tak jako faktor
- ekonomického rozvoje v souvislosti s kreativním a kulturním průmyslem i strategií zaměstnanosti
- podporovat činnosti směřující k maximálnímu využití ekonomického potenciálu kultury malými a středními podniky při účinnějším využití Fondu soudržnosti, strukturálních fondů a oborových komunitárních programů

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- Státní politika 09/14

- reflektuje významněji Evropskou unii

- vize formuluje představu, jakou roli musí mít kultura ve společnosti, aby byl plně využit její doposud mnohdy opomíjený potenciál, a v čem spočívá úloha státu na tomto poli. Tato vize je nezbytným základem pro formulaci cílů a způsobů jejich realizace (úkolů a opatření) v rámci státní kulturní politiky a uvádí Státní kulturní politiku České republiky do společného prostoru státních kulturních politik členských států Evropských společenství, vycházejících z vizí totožných nebo podobných

- zvyšuje roli Státní kulturní politiky

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- deklaruje potřebnost
 - Kultura je sektorem, který může v příštích letech sehrát zásadní roli v rozvoji české společnosti a o který lze do značné míry opřít ekonomický i sociální rozvoj státu
 - České země mohou díky geografické poloze i tradici pozitivně využít kontaktu evropských i globálních kulturních vlivů
 - Prostor pro kulturní tvorbu a využití kulturních hodnot vytvořených v minulosti musí zůstat otevřený a přístupný
 - Úkolem státu, krajů a obcí a jejich institucí není pouze podporovat kulturu jako takovou, ale propojit ji s jinými oblastmi společnosti, zejména zpřístupnit její hodnoty – kulturní dědictví stejně jako svobodu a kreativitu vlastní kulturní tvorbě – k využití v ostatních oblastech lidských aktivit
 - Na těchto principech lze stavět základy budoucí konkurenceschopnosti země

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- cíle

- ekonomická a společenská dimenze

- využít přínosů umění a kulturního dědictví a s nimi spojené kreativity pro zvýšení konkurenceschopnosti ostatních oborů a činností
 - účelné využívání kulturních hodnot _ hmotných / nehmotných
 - efektivnější využití památek / muzeí / galerií / urbanistických celků / etc.
 - rozvoj kulturního průmyslu
 - uplatnění mezinárodních zkušeností
- propojení s ostatními sektory

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- úkoly
 - Zmapování a analýza potřeb umění, kulturních a kreativních průmyslů v ČR a transfer mezinárodních zkušeností
 - Využití metody otevřené koordinace pro účinnější prosazení ochrany kulturních hodnot a rozvoje kulturní rozmanitosti v koncepčních materiálech krajů a obcí
 - Program vyhodnocování přínosů kultury pro jiné obory včetně evaluace ekonomické
 - Zavedení kritéria „přínos pro kreativitu a inovaci“ v podpůrných programech Ministerstva kultury
 - Systém využívání potenciálu nemovitých kulturních památek pro intenzivnější poskytování kulturních služeb a služeb pro cestovní ruch s vyšší přidanou hodnotou
 - Podpora rozvoje autorskoprávního systému, který bude v souladu s mezinárodními a komunitárními závazky, založen na vyváženosti mezi legitimními zájmy nositelů práv, nejrůznějších uživatelů předmětů autorskoprávní ochrany včetně podnikatelských subjektů i široké veřejnosti

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- Pilotní projekty Public Private Partnership
- Efektivnější využití zbytného státního majetku
- Posílení role kultury v politice vnějších vztahů a prosazování hospodářských zájmů v zahraničí
- Umění a kultura na světových výstavních a jim podobných fórech, které nemají výhradně kulturní charakter
- Zlepšení přístupu kulturních statků a služeb ze zahraničí na tuzemský trh
- Využití pozice českého filmu ve světě a možnosti koprodukce k rozšíření kulturní spolupráce
- Uměleckou tvorbou napomoci řešit problematiku životního prostředí

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- občanská dimenze – rozvoj osobnosti
 - zvýraznit roli kultury v individuálním profesním a osobnostním růstu občanů, zejména pro rozvoj tvořivosti, kultivaci demokratických hodnot a individuálních postojů a pro posilování odpovědnosti za zděděné i vytvářené hodnoty
 - posílení vlivu kultury na oblasti vzdělávání
 - kultura jako civilizační projev
 - svoboda volby
 - obnovení tradic
 - dosažení vyšší účasti na kulturním dění

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- úkoly

- Mechanismus evaluace nabídky veřejných kulturních služeb
- Podpora mezinárodní i regionální mobility jednotlivých aktérů v oblasti kultury
- Vytváření mechanismů podpory trhu se současným výtvarným uměním
- Posílení výuky znalostí o kultuře a kulturních dovedností ve vzdělávacích zařízeních
- Podpora projektů usnadňujících přístup znevýhodněných občanů a minorit ke kulturním službám
- Posílení dobrovolnických aktivit při ochraně, propagaci a péči o kulturní dědictví
- Zvyšování povědomí veřejnosti a všech zainteresovaných subjektů o právech chráněných autorským zákonem
- Zvýšení počtu zahraničních studentů na českých vysokých školách v uměleckých a kulturních oborech
- Podpora systému celoživotního vzdělávání pracovníků v oblasti kultury

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- role státu, krajů a obcí při podpoře zachování a tvorby kulturních hodnot
 - poskytovat přímou i nepřímou podporu uchování existujících kulturních hodnot a nakládání s nimi, stejně jako tvorbě hodnot nových
 - formuluje materiální podporu zachování kulturních hodnot
 - závislost na 1 % ze státního rozpočtu
 - daňová / rozpočtová politika

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- úkoly

- Vyšší motivace vlastníků památek ke kontinuální péči o památkový fond
- Program na podporu uchování drobných památek v krajině
- Podpora akviziční činnosti muzeí, galerií, knihoven a Národního filmového archivu
- Podpora lepšího materiálního, prostorového a technického zázemí muzeí, galerií a knihoven
- Program podpory modernizace kulturní infrastruktury pro účely poskytování moderních kulturních služeb s vyšší přidanou hodnotou
- Digitalizace kulturního obsahu
- Vytváření podmínek pro trvalé uchování a zpřístupnění digitálních dokumentů jako důležité složky kulturního dědictví
- Podpora vybraných projektů z programu IOP a součinnost s kraji při realizaci ROP
- Podpora tvorby kinematografických děl
- Projekty kooperativního a dlouhodobého financování
- Rozvoj mimorozpočtových zdrojů na podporu kultury
- Posilování motivace k soukromé podpoře kultury
- Zajištění úkolů ve vztahu k Evropské unii, vycházejících ze strategických vládních dokumentů

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- role státu při tvorbě pravidel

- Vytvářet transparentní a nediskriminační prostředí pro kulturní aktivity a jejich podporu z úrovně státu, krajů a obcí
 - vyjádření klíčové úlohy státu
 - zákonodárce / vykonavatel
 - akcentace příslušné úrovně státní správy
 - transparence / předvídatelnost / srozumitelnost / objektivita / nediskriminace
 - podpora meziúrovňové spolupráce

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- úkoly

- Návrh nového památkového zákona
- Péče o nemateriální kulturní dědictví
- Navracení nelegálně vyvezených kulturních statků v rámci EU a aplikace směrnice č. 7/93/EHS
- Návrh nového zákona o audiovizí
- Aplikace pravidel EU pro audiovizuální tvorbu a pluralitu médií
- Vytvoření krajských koordinačních orgánů pro lepší využití památkového fondu
- Vyšší podíl veřejnosti na činnosti veřejnoprávních institucí v kultuře
- Transformace kulturních institucí
- Zlepšování odměňování zaměstnanců v kultuře
- Nová úprava podmínek pro fungování neziskových organizací v kultuře
- Koncepce účinnější péče o movité kulturní dědictví

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- Poznatky z výzkumů lokální kultury, kulturních změn a kulturních služeb využitelné při tvorbě státní kulturní politiky na roky 2015 – 2020
 - FF UK _ Ústav etnologie
 - sady šetření v rámci projektů
 - „Vytvoření a ověření systému evaluace veřejných kulturních služeb“
 - „Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity 2012 – 2014“ _ NAKI
 - Český Krumlov / Blatná / Velké Meziříčí
 - dílčí výzkumy od 1992
 - obecná platnost pro menší / střední města

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- poptávka po kulturních službách
 - zábava / odpočinek / sociální funkce
 - profilace náročnějšího publika
 - kultura jako sekundární motivace
 - subjektivní deficit kulturního kapitálu _ 2-3/4 populace
 - překážka konzumace náročnější kultury
 - slábnoucí ochota vydávat finance za kulturu
 - konkurence v metropolích
 - většina lidí navštěvuje kulturu i mimo bydliště

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- nabídka kulturních služeb

- převážně cílena na dospělé
- návštěvnicky orientovaná
- nejnavštěvovanější _ městské slavnosti / svátky / festivaly
- většinová
 - divadlo / koncerty / film / knihovny / zámky / muzea / etc.
- menšinová
 - klasická hudba / vzdělávací kultura / výstavy výtvarného umění
- potřeba modernizace kulturních zařízení
- nabídka odpovídá / převyšuje poptávku
 - obyvatelé většinou spokojeni

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- stav a využití kulturního dědictví

- historie / památky mají význam pro rezidenty
- spoluvytvářejí identitu
- necitlivý přístup ke kulturnímu dědictví stále přítomen
- chybí dlouhodobé plány / koordinace osvěty
- kulturní památky nejsou využívány v optimální míře
 - nedostatek financí
 - nedostatečná metodická podpora
 - sídla nerelevantních organizací
- lokální znalost památek se zvyšuje
 - spolu s lokální historií
- neznalost architektonických slohů

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- **stav a využití infrastruktury pro kulturní služby**

- základní infrastruktura dostatečná

- obyvatelé víceméně spokojeni

- zejména knihovny / zámky / muzea

- náročnější aktivity se potýkají s nedostatečným materiálním / prostorovým zajištěním

- zastaralost

- nemožnost úprav

- bariérové přístupy

- multifunkční prostory

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- organizace kulturních služeb
 - profesionální / dobrovolný potenciál
 - absence systému odborného vzdělávání
 - nedostatečná koordinace aktivit
 - chybí systémové přehledy
- podpora kulturních služeb
 - kultura není systematicky / dlouhodobě plánovaná
 - cíle nejsou formulovány
 - absence koncepčních dokumentů
 - neznalost metodiky
 - institucionální podpora
 - zřizované organizace

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- finanční podpora
 - investice do výstavby
 - nedostatečná
- neochota vedení měst investovat vysoké částky
- limitování neschopností využívat dotací
- vyhodnocování účinnosti podpory
 - efektivita kulturních služeb je závislá na koncepčnosti
 - potřeba systematického vyhodnocování
 - obé ojedinělé
 - evaluace zpravidla na úrovni MK ČR

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- Státní kulturní politika 15/20

- podpora kulturní identity / kulturní rozmanitosti / mezikulturního dialogu
 - posílení národní a kulturní identity v globalizovaném světě
 - rozvoj rozmanitosti
 - zefektivnění mezikulturního dialogu
- rozvoj kreativity, podpora kulturních činností a vzniku kulturních statků, poskytování veřejných kulturních služeb, práce s publikem, podpora přístupu ke kultuře a rozvoj participativní kultury usnadňující sociální začlenění
 - podpora rozvoje kulturních dovedností a znalostí celé populace
 - modernizace infrastruktury pro poskytování veřejných kulturních služeb
 - programové financování činnosti státních kulturních zařízení

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- uchování kulturního dědictví
 - identifikace / vymezení / zachování a rozvoj typické kulturní charakteristiky krajiny České republiky
 - zvýšení podílu samosprávy na uchování kulturního dědictví
 - uchování kulturního dědictví ve sbírkách paměťových institucí
 - ochrana a péče o movité kulturní dědictví
- využití kulturního dědictví a kulturních činností, služeb a statků pro rozvoj hospodářství a zvyšování konkurenceschopnosti, podpora mobility
 - podpora kulturních a kreativních odvětví
 - podpora mobility
 - zefektivnění dosavadních způsobů využití kulturního dědictví pro cestovní ruch

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- zefektivnění využívání kulturního dědictví pro poskytování kulturních služeb obyvatelstvu
- posilování role kultury v politice vnějších vztah
- ověření Public Private Partnership

- využití nástrojů eCulture pro rozvoj kultury
 - zavedení eCulture v České republice

- efektivnější prostředí pro podporu kulturních činností, poskytování veřejných kulturních služeb, vzniku kulturních statků a uchování kulturního dědictví
 - zefektivnění výkonu veřejné správy v péči o památkový fond
 - zefektivnění výkonu veřejné správy v péči o movité kulturní dědictví

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- provázání péče o tradiční lidovou kulturu na všech úrovních veřejné správy
- provázání výnosů z cestovního ruchu s náklady na uchování kulturního dědictví
- zefektivnění ochrany autorských práv
- zefektivnění poskytování kulturních služeb
- dokončení reformy veřejné správy v oblasti kultury
- zlepšení přístupu kulturních a kreativních průmyslů k financování
- podporování statistiky a sběru dat v oblasti kultury pro efektivnější formy její podpory

Vývoj kulturní politiky v českém prostoru, etapizace, ekonomické a sociální dopady na stav, kvalitu a ekonomickou dostupnost kulturních statků

- literatura / zdroje

SCHELLE, K. (1993). Československé dějiny státu a práva v dokumentech. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, č. 67. ISBN 8021007419.

VESELÝ, Z. (2005). Dějiny české politiky v dokumentech. Vyd. 1. Praha: Professional Pub., ISBN 8086419894.

PATOČKA, J., & HEŘMANOVÁ, E. (2008). Lokální a regionální kultura v České Republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví. Aspi.

JOHNOVÁ, R. (2008). Marketing kulturního dědictví a umění. Grada Publishing as.

Státní kulturní politika 2009 - 2014

Státní kulturní politika 2015 - 2020

Ministerstvo kultury, dostupné na www.mkcr.cz

IUS Wiki, dostupné na www.ius-wiki.eu

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

